

Karel Doskočil: **Listy a listiny**
z dějin československých 869-1938

1938

Státní nakladatelství v Praze

Jindřich IV., římský císař, potvrzuje sponení biskupství moravského s pražským a popisuje podrobně staré hranice pražského biskupství.

V Řezně 29. dubna 1086.

Ve jménu svaté a nerozdílné Trojice.

Jindřich z přízně boží milosti třetí římský císař, rozmnožitel.

Dovedeme srovnati s královským jménem a s císařskou hodností, abychom zabránili, kdykoliv by bylo nutno, škodám vzházejícím na užitečných božích kostelích nebo bezprávím na nich.

Chceme proto, aby bylo známo všem Bohu a nám věrným, budoucím i přítomným, jak si často stěžoval náš pražský biskup Jaromír svým spolubratřím a spolubiskupům a jiným knížatům našim a posléze nám, že pražské biskupství, které bylo od počátku zřízeno jediné a nedělitelné pro celé knížetství Čech a Moravy a jak od papeže Benedikta, tak od císaře Oty prvního tak bylo potvrzeno, bylo později bez souhlasu jeho předchůdců i jeho z pouhé vůle panovníků rozděleno a zmenšeno ve svých hranicích novým biskupstvím.

Když on tutéž stížnost přednesl v Mohuči před legáty apoštolské stolice za přítomnosti naší a jiných velmožů království našeho, byla přísouzena arcibiskupy Wezelem mohučským, Sigevinem kolínským, Eilbertem trevírským, Liemarem bremským a též biskupy Theodorichem verdenským, Konrádem utrechtským, Oldřichem eichstättským, Otou rezenským za souhlasu laiků, vévody Čechů Vratislava a bratra jeho Konráda, vévody Fridricha, vévody Litolta, falckrabího Rapoty a všech, kteří se tam sešli, stolci pražskému původní území s celým obvodem jeho hranic.

Hranice pak jeho na západ jsou tyto: Tuhošť, který jde až do středu řeky Kouby, Sedlčané a Lučané a Děčané, Lutoměřici, Lemuzi až do středu lesa, jímž jsou Čechy ohraničeny. Poté na sever jsou tyto hranice: Pšované, Chorváti a druzí Chorváti, Slezané, Třebované, Pobořané, Dědožezí až do středu lesa, kde se setkávají s hranicemi Milčanů. Pak na východ má za hranice tyto řeky: Bug totiž a Styr s hradem Krakovem a se zemí, jejíž jméno je Váh, se všemi kraji, patřícími k řečenému hradu, jehož jméno jest Krakov. Pak přidavše hranice Uhrů postupuje prodloužena až k horám, nazvaným Tatry. Poté přidavše v části, která hledí k jihu, končinu Moravy až k řece jménem Váh a až do středu lesa jménem More, a do středu pohoří, jímž jsou Bavorsky ohraničeny, sahá tatáž správní moc.

Také naším prostředkováním a všeobecným podporujícím úsudkem knížat bylo dosaženo toho, že český kníže Vratislav a jeho bratr Konrád výše řečenému pražskému biskupu, bratru svému, znovu přiznali a vrátili správní moc, soudním řízením znovu vytčenou.

Pročež my na rozumnou žádost téhož biskupa potvrzujeme rozhodnutím naší císařské autority jemu a jeho nástupcům znovuscelení pražského biskupství, neporušitelně chtěje, aby žádná osoba jakéhokoliv druhu a žádný svazek lidí se neodvážil pražskému biskupství cokoli odcizovati z jeho práv v hranicích dříve zmíněných.

Aby autorita téhož obnovení a potvrzení přetrvala po všechny věky pevná a neporušena, poručili jsme tedy sepsati tento list a jej, jak v něm patrno, vlastní rukou potvrdivše, opatřiti otiskem naší pečeti.

Znamení pana Jindřicha, třetího římského císaře, rozmnožitele.

Heriman kancléř za Vesela arcikancléře ověřil.

Dáno 3. den před kalendami květnovými léta od vtělení Páně 1086, v indikci 8, roku pak pana Jindřicha království 32, císařství vpravdě 3. Stalo se v Řezně ve jménu Kristově šťastně amen.

Benedikt, opat skotských mnichů v Řezně, provází českého krále Vratislava, táhnoucího do boje, zbožnými modlitbami svými a svých druhů za šťastný výsledek tažení.

1087.

Přeslavnému králi Vratislavovi, královskou členkou ozdobenému, Benedikt, služebník poutníků Kristových, a všichni ostatní, kdož jsou v Řezně poutníci, přejí všechny úspěchy života přítomného a odměny života příštího bez konce trvajících.

Přijali jsme radostně slova tvého velmi sladkého poselství a ochotně jsme rozhodli vyplniti, oč jsi žádal.

Stále totiž, jak se sluší, konají se ode všech prosby zaslíbení a víry za blaho tvé a tvých, nyní však, když jsme uslyšeli, že jsi vytrhl s vojskem na výpravu a že proti tobě třestí divokost národů, rozhodli jsme mimo obvyklé množství svých pobožností toto činiti: celý žaltář ode všech denně přečísti, mši také, k tomu patřící, společně sloužiti, též i kříž s litaniami nositi a také půst všemi, vyjma nemocné, tři dny v týdnu zachovávat. A to jsme rozhodli, aby se bděle dalo, až by se s pomocí Kristovou vrátil náš pán s radostí jako vítěz v míru.

Boha, nejdražší, který ti udělil čest, se boj a ostříhej, jak můžeš, jeho rozkazů. Juda Makabejský, poněvadž se plně Pána obával, s mírem přemáhal národy. A také Gedeon, prokazuje úctu Bohu, s třemi sty toliko mužů madiánské až téměř do vybití porazil.